

Baze de date în PRO-CITE

Olimpia CURTA

B.C.U. "Lucian Blaga" Cluj-Napoca

Facilități oferite de programul PRO-CITE

Programul Pro-Cite este produs de **Personal Bibliographic Software, Inc. (PBS)** din Michigan. La biblioteca noastră este utilizată versiunea 1.4, versiune ce a intrat în exploatare în august 1988. Pro-Cite este un program pentru administrarea bazelor de date, desemnat special pentru utilizarea informațiilor bibliografice. El este un sistem puternic și flexibil pentru stocarea înregistrărilor bibliografice, listelor de cărți, și a altor tipuri de înregistrări conținând o cantitate semnificativă de text. Deoarece Pro-Cite oferă facilități specializate pentru "mânuire" de text, el este foarte util pentru emitera de bibliografii. Este un program prietenos datorită faptului că utilizează tastele funcționale, iar opțiunile meniurilor se apelează prin poziționare cu săgeți pe opțiunea dorită, apoi se tastează <Enter>, sau mai simplu prin tastarea literei mari din opțiune.

Primul meniu care apare după lansarea în execuție permite :

- deschiderea unei baze de date din directorul în care se află programul (PROCITE);
- creerea unei baze de date;
- precizarea căii unde se află baza de date, dacă baza nu se află în directorul PROCITE;
- afișarea conținutului unui director (comandă echivalentă cu comanda DIR din sistemul de operare DOS);
- ieșirea din program.

După deschiderea unei baze de date, pe ecran apare " main-menu " având opțiunile : edit, select, sort, print, merge, delete, index, options, change și quit.

1. Opțiunea **Edit** afișează pe ecran prima înregistrare din baza de date și un submeniu care permite:

- salt la următoarea înregistrare,
- salt la înregistrarea anterioară,
- înserarea unei noi înregistrări,
- ștergerea înregistrării afișate,
- afișarea înregistrării curente cu o punctuație creată prin program sau cu una creată de beneficiar,
- editarea propriu-zisă a înregistrării curente,
- saltul la înregistrarea dorită, utilizând numărul înregistrării sau primele șapte litere ale numelui autorului în funcție de tipul de ordonare care este activ la acel moment,

- alegerea workform-ului (structura) pentru o înregistrare nouă,
- ieșire din submeniu.

Pe lângă aceste opțiuni ale submeniuului, prin acționarea unor combinații de taste, se mai pot utiliza și următoarele facilități :

- modificarea workform-ului pentru o înregistrare completată,
- căutarea și înlocuirea unui text în înregistrarea curentă sau în toată baza de date, acționând pe un grup de câmpuri sau pe toate câmpurile,
- duplicarea înregistrării curente.

În timpul editării propriu-zise a unei înregistrări, programul permite utilizarea tastelor funcționale cu următoarele funcții : apelarea listelor de autorități (de autori, de titluri, ș.a.), lucrul cu blocuri (marcare, copiere, mutare și ștergere), ștergere până la sfârșit de linie/câmp, trecerea unui cuvânt în câmpul index (câmp pentru cuvinte cheie) și atribuirea unui număr de ordine forțat.

2. Opțiunea **Select** are drept scop selectarea unui grup de înregistrări, grup ce urmează a fi vizualizat, printat, concatenat la o altă bază de date sau șters. Selectarea se obține : în urma unei căutări, după o detectare de duplicate, sau prin parcurgerea înregistrărilor și selectarea celor dorite.

Operația de căutare (Search) se poate face :

- "full-text", adică cuvântul/fraza (max. 80 caractere) va fi căutat în toate câmpurile și în toată baza de date,
- "field searching" când expresia de căutare va fi căutată într-un câmp specificat,
- pe grupuri prestabilite (auth sau author, titl sau title, date, void, isid și medm), expresia va fi căutată în toate câmpurile care fac parte din grupul respectiv.

Cuvântul/fraza de căutare pot conține la început sau la sfârșit simbolul " * " care înlocuiește un set de caractere. Expresia de căutare poate să conțină operatori booleeni și relaționali, și poate avea o lungime de 255 caractere.

Pe lângă operația de căutare descrisă mai sus, PRO-CITE oferă posibilitatea unei căutări de 20 de ori mai rapidă (**Quick-search**). Această opțiune se poate utiliza numai pe câmpurile de autor, titlu și dată. Rezultatul căutării este mai puțin exact, în sensul că pot fi omise înregistrări, deoarece sunt utilizate cheile implicite de căutare care sunt formate numai din 24 de caractere.

După o căutare, se poate face o altă căutare în grupul selectat anterior sau se poate reveni la selectarea tuturor înregistrărilor.

Submeniul **Browse** permite selectarea și deselectarea unor înregistrări, vizualizarea într-o formă redusă a înregistrărilor și saltul printre înregistrări. Meniul **SELECT** conține opțiunea **In-text** care permite întocmirea unei bibliografii pentru un "manuscris" (document ASCII). Citatele din "manuscris" trebuie să conțină într-o paranteză numele autorului și anul publicației la care se face referire, iar opțiunea **In-text** va înlocui acele paranteze cu numere de ordine și va selecta din baza

de date înregistrările care corespund perechilor autor-an din document.

3. **Sortarea** bazei de date se poate face până la 6 nivele. Beneficiarul are posibilitatea să decidă care câmpuri vor forma nivelele de sortare și să stabilească lungimea pentru fiecare nivel (având în vedere că suma pe cele 6 nivele trebuie să nu depășească 200 de caractere).

După sortare se pot executa alte operațiuni asupra bazei de date (elaborarea de bibliografii, afișare, listare, detectare de duplicate, renumerotare...) cu excepția operațiunii de editare.

4. Înregistrările selectate se pot afișa cu o punctuație din program sau cu o punctuație proprie.

5. Utilizând opțiunea **Merge** se pot concatena baze de date și se pot copia workform-urile proprii.

6. Înregistrările selectate vor fi șterse cu ajutorul opțiunii **Delete**.

7. Pentru elaborarea de bibliografiilor se apelează opțiunea **Index**. În prima fază se stabilește tip de bibliografie :

- indexare după autori,
- indexare după cuvinte cheie,
- indexare după titlu,
- indexare după oricare cuvânt din câmpul respectiv.

Cu ajutorul tastelor funcționale F4-F8 se pot stabili alte caracteristici ale bibliografiei :

- stilul de afișare a intrărilor index,
- forma de numerotare a înregistrărilor pentru fiecare intrare index,
- dacă se repetă termenul index pentru fiecare înregistrare,
- lungimea maximă de afișare a indexului,
- ce se include în bibliografie (numai indexul, indexul+numărul înregistrărilor

în care apare, indexul+înregistrările).

OBS. Bibliografia, care va conține numai indexul, va putea fi utilizată ca listă de autorități.

8. Opțiunea **Options** oferă următoarele facilități :

- selectarea driver-ului de ieșire (display, disc, imprimantă),
- ordonarea bazei de date (alfabetic/ numeric,

ascendent / descendent),

- renumerotarea bazei de date,
- stabilirea unor caracteristici pentru bibliografie (titlu, numerotarea paginilor...),

- stabilirea opțiunilor pentru ieșire la imprimantă (margini, nr. de linii pe pagină),
- editarea listelor de autorități,
- definirea de punctuații și workform-uri proprii.

La **definirea punctuațiilor** se pot stabili următoarele :

- o altă ordine de apariție a câmpurilor;
- punctuația care precede sau urmează un câmp (cu forțarea la rând nou sau apariția punctuației chiar dacă câmpul este gol);
- la câmpurile de autori se precizează numărul de autori care să fie afișat, dacă se inversează numele cu prenumele, afișarea cu litere mari, semnele de punctuație între autori și semnul convențional care înlocuiește numele neafișate.

Structura bazelor de date în PRO-CITE

Pro-Cite lucrează cu 45 de câmpuri de lungime variabilă. Prin activarea unora din aceste câmpuri se crează un workform. Programul este livrat cu 20 workform-uri proprii pentru următoarele descrieri : cărți, cărți în formă prescurtată, reviste, reviste în formă prescurtată, rapoarte, ziare, teze de doctorat, cataloage comerciale, scrisori, manuscrise, conferințe, hărți, partituri muzicale, înregistrări sonore, filme, material audiovizual, înregistrări video, lucrări de artă, programe pentru calculator și baze de date.

Beneficiarul poate crea 6 workform-uri proprii. Operația de a crea un workform constă în activarea sau inhibarea unora din cele 45 de câmpuri, atribuirea unui nume pentru workform-ul nou, atribuirea de nume și nume prescurtat (4 caractere) pentru câmpurile activate.

Probleme apărute în exploatare și soluționarea lor

Diacriticele cu care lucrează programul sunt cele permise de calculator. Deoarece codul de pagină 437, cu care se lucrează în mod frecvent, nu satisface cerințele noastre, am utilizat un program EURO.COM care conține un set de caractere european și care se încarcă înainte de lansarea în execuție a Pro-Cite-ului. Pentru a lista cu aceste caractere, am creat bibliografia pe disc, apoi am preluat acest fișier în WorkPerfect. În WP s-au creat macrouri care înlocuiesc codurile de control ale caracterelor introduse cu Euro.com în coduri de control corespunzătoare WP-ului.

Deoarece în câmpurile privind data de apariție a publicațiilor periodice s-au introdus denumirile lunilor în limba română (ex. 4 ian. 1990), sortarea după dată nu a fost corectă. Problema a fost rezolvată în WorkPerfect prin mutarea blocurilor. Pentru a evita acest neajuns, se indică să fie completate aceste câmpuri în format numeric.

Sortarea după workform nu este posibilă în versiunea 1.4, dar este rezolvată în versiunea 2.0.

Pro-Cite are o listă de "stop words" (cuvinte ce sunt ignorate la sortare dacă se află la începutul câmpurilor) compusă din articolele limbii engleze și franceze (a, an, the, la, le, les).

Această listă poate fi inhibată sau se crează una proprie (max. 175 cuvinte, max. 690 caractere).

Import/export în Dbase

Bazele de date create în Pro-Cite pot fi exportate în Dbase. Beneficiarul are posibilitatea să decidă ce câmpuri vor fi exportate și separatorii ce vor fi utilizați.

Pentru a se importa un fișier în Pro-Cite, este necesar ca el să conțină pe primul câmp workform-ul, în al doilea numărul înregistrării, cele 45 de câmpuri pentru descrierea publicațiilor (chiar dacă ele sunt goale) și separatorii standard.

BASES DE DONNÉES EN PRO-CITE

Olimpia CURTA

B.C.U. "Lucian Blaga" Cluj-Napoca

Brève histoire sur la conception, l'équipement et l'activité du Laboratoire d'informatique de la B.C.U. Cluj-Napoca. Facilités offertes par le logiciel PRO-CITE. Son application pour les "Références critiques et l'activité scientifique de l'Université Babeș-Bolyai de Cluj-Napoca". Difficultés survenues et leur solutions.

Sistemul integrat de bibliotecă VUBIS

Voichița DRAGOMIR

B.C.U. București

Întorcându-ne cu fața spre viitor, parcurgând drumul de la biblioteca tradițională la biblioteca informatizată, Biblioteca Centrală Universitară din București dorește să se înscrie în tendința generală de transformare a bibliotecilor într-un sistem sofisticat de comunicație și diseminare electronică a informației. De ce nu, poate că într-o zi, BCU va deveni o bibliotecă virtuală în contextul unei rețele transparente de comunicație.

Primii pași au fost deja făcuți.

Biblioteca de tip enciclopedic, cu o colecție de aproximativ 2 milioane volume în centrală și filiale, cu o bază de date CDS/ISIS cuprinzând 70.000 înregistrări, cu un suport tehnic format din două rețele locale cu un calculator central de tip VAX 3100 cu 50 stații de lucru localizate în cele